

USEIN KYSYTYT KYSYMYKSET

MENIEREN TAUTI

**Huimaus- ja
Meniere-liitto**

YRSEL- OCH MENIERE-FÖRBUNDET

Lääkäri vastaa

Asiantuntijana korva-, nenä- ja kurkkutautien professori
(emeritus) **Ilmari Pyykkö**

UKK-sisältö:

1. Voiko Menieren tauti periytyä?
2. Onko Meniere-lääkkeillä sivuvaikutuksia?
3. Voiko Meniere puhjeta vanhuusiällä?
4. Liittyykö Meniereen päänsärkyä tai migreeniä?
5. Mitkä tekijät laukaisevat Menieren kohtauksen?
6. Mitä ovat ns. Tumarkinin kohtaukset?
7. Voiko Menierikko matkustaa turvallisesti lentokoneessa?
8. Onko kuulokojeesta apua tinnitukseen?
9. Mitä tarkoittaa gentamysiinihoito?
10. Mitä teen, jos saan kohtauksen kaupungilla?
11. Voiko Menieren taudista parantua?

I.

Voiko Menieren tauti periytyä?

Lääkäri vastaa:

"Menieren taudilla näyttää olevan tietty periytymistaipumus olemassa, luokkaa 5-15 % kansainvälisen kirjallisuuden mukaan. Suomalaisen tutkimuksen mukaan Meniere-potilaista 23,4 %:lla Menieren taudin sukuhistoria oli positiivinen."

2.

Liittyykö Menieren tautiin päänsärkyä tai migreeniä?

Lääkäri vastaa:

"Päänsärkyä esiintyy, useimmiten korvan taakse tai takaraivolle tuntuen. Usein niskalihasjännitys on mukana pahentavana tekijänä, jolloin lihasrentoutus hieronnalla tms. keinolla on hyödyksi. Migreeniä puolestaan näyttää menierikoilla esiintyvän hieman useammin kuin yleensä väestössä. Toisaalta taudinkuvat ovat joskus niin samankaltaiset, että on vaikea sanoa, kummasta taudista ensisijaisesti on kyse."

3.

Voiko Menieren tauti puhjeta vanhuusiällä?

Lääkäri vastaa:

“Kyllä. Sveitsiläistutkimuksen mukaan 15 % heidän potilaistaan oli yli 65-vuotiaita ja heistä 40 %:lla oli kyseessä aiemman taudin aktivoituminen ja 60 %:lla oli uusi, vanhuusiällä puhjennut tauti.”

4.

**Mitkä tekijät
laukaisevat
Meniere-
kohtauksen?**

Lääkäri vastaa:

“Stressi näyttää olevan selkeästi tavallisin laukaiseva tekijä. Runsas suolankäyttö tilapäisestikin esim. suolakalan syönnin muodossa, unenpuute ja muiden sairauksien vaikutus ovat myös tavallisia laukaisevia tekijöitä.”

5. Mitä ovat ns. Tumarkinin kohtaukset?

Lääkäri vastaa:

“Tumarkinin kohtaukset ovat äkillisiä sekunnin kestäviä tasapainon horjahtamisia. Niiden voimakkuus vaihtelee horjahtamisista kaatumisiin. Joissain harvinaisissa tapauksissa henkilön tajunta heikkenee ja henkilö saattaa olla jopa hetken tajuton. Nämä kohtaukset johtunevat sisäkorvan kalkkikiteiden sakkautumista.

Tumarkinin kohtauksella ei kuitenkaan vielä ole kansainvälisesti hyväksyttyä määritelmää, koska aiheesta on niin vähän tietoa. Tumarkinin kohtauksista on käytetty seuraavaa määritelmää, jota Meniere-liitto ei tällä hetkellä enää käytä: Kyseessä on äkillinen asentoa ylläpitävien lihasten jännityksen laukeaminen, jolloin potilas lysähtää maahan, mutta ei mene tajuttomaksi.”

6.

**Voiko menierikko
matkustaa
turvallisesti
lentokoneessa?**

Lääkäri vastaa:

“Kyllä voi. Paineenvaihtelut koneen noustessa ja laskiessa voivat välittyä sisäkorvaan, mutta juuri tällaista paineenvaihtelua käytetään hoidollisestikin hyväksi esim. painepulssihoidossa. Flunssaisena korvatorven paineentasausjärjestelmän alitoiminta voi aiheuttaa korvakipua, kuten aiheuttaa ei-menierikoillakin.”

7.

**Onko
kuulokojeesta
apua
tinnitukseen?**

Lääkäri vastaa:

“Tietyissä tapauksissa kyllä, kun kuulokoje vahvistaa ympäristön muitakin ääniä, jolloin tinnitusääni jää paremmin muiden äänien oheen vähemmän häiritseväksi taustaaäneksi. 75% laitetta käyttävistä ihmisistä saa kuulolaitteesta apua, kun kyseessä on nykyiset puhelimen välityksellä säädettävät koneet. Ongelmana on hyperakusia ja kuulon vaihtelu (tai huono sanojen erottelukyky). Kuulolaitteiden säädön kanssa kannattaa olla kärsivällinen ja itse löytää parhaat asetukset.”

8.

Mitä tarkoittaa gentamysiini- hoito?

Lääkäri vastaa:

“Gentamysiini (gentamycin) on antibiootti, jonka sisäkorvalle myrkyllistä sivuvaikutusta käytetään hoidossa hyväksi. Gentamysiini johtaa antomäärästä riippuen tasapainoelimen vaurioitumiseen ja kuulonalennukseen.

Lähes joka 150. suomalainen kantaa geenivirhettä (A1555G del), jossa jo yhden pistoksen jälkeen korva kuuroutuu. Yleiset hoitoannokset ovat 1-6 pistosta. Hoidossa tärykalvo puudutetaan pistoskohdaltaan, siihen tehdään reikä ja ohuella erikoisneulalla viedään gentamysiini välikorvaan ylös kuuloluiden lähellä olevaan soikeaan ikkunaan. Gentamysiiniä laitetaan 0,2-0,5 ml ja sen annetaan potilaan ollessa makuuasennossa ja annetaan sen vaikuttaa aikansa. [vastaus jatkuu] →

8.

Mitä tarkoittaa gentamysiini- hoito?

[vastaus jatkuu] →

“On yksilöllistä, minkä verran soikean ikkunan sidekalvosto läpäisee ainetta ja siitä riippuu pistosta seuraavan tasapainoelimen reaktion voimakkuus. Huimaus voi kestää esim. 3 viikkoa ja jatkopistot usein aiheuttavat vähäisempää huimausta, mutta yksilöllisiä eroja esiintyy.

Gentamysiinin vaikutus on pysyvä: se lamauttaa ja tuhoaa tasapainohermon päätteen solutoimintaa ja joissain tapauksissa johtaa tasapainoelimen aistinsolujen tuhoutumiseen. Pistoksista hyötyvät lähes kaikki. Yleensä hoitoja tehdään kaksi, 2 viikon välein, mutta tässäkin on vaihtoehtoisia toimintatapoja. Hoito ei sovellu yli 70 v. koska jo ennen hoitoa tulee aloittaa tasapainon harjoitus-voimistelu. Korvaavana hoitona on suositeltu kortisonin ruiskuttamista välikorvaan. Osa vaikeampaa Menieren taudin muotoa sairastavista saa gentamysiinihoidolla työkykynsä takaisin.”

9. Mitä teen, jos saan huimaus- kohtauksen kaupungilla?

Lääkäri vastaa:

“Tulosta lompakkoosi huimauskortti, jota voit näyttää avun saamiseksi. Laita alimmalle riville läheisesi puhelinnumero ja nimi, jos olet sopinut, että hän voi sinut tarvittaessa hakea. Talleta puhelimeesi taksin numero, jos pystyt itse soittamaan. On myös mahdollista tilata ranneke, jossa teksti Menieren tauti.”

Ohjeet rannekkeen tilaukseen löytyvät täältä
<https://www.huimausjameniereliitto.fi/.../meniere.../>

Huimauskortti värillisenä:
<https://bin.yhdistysavain.fi/.../Taitettava%20kortti...>

Huimauskortti mustavalkoisena:
<https://bin.yhdistysavain.fi/.../Taitettava%20kortti...>

10.

**Onko Meniere-
lääkkeillä
sivuvaikutuksia?
Voiko lääkityksen
lopettaa
kokonaan?**

Lääkäri vastaa:

“Kyllä. Nesteenpoistolääkkeet voivat johtaa kaliumin puutteeseen tai ne voivat laskea verenpaineen liiankin alas. Betasercin tavallisin haitta on vatsaärsytys, jota esiintyy erityisesti hoidon alkuvaiheessa tai suuria annoksia käytettäessä. Huimaus- ja pahoinvointilääkkeet, kuten Stemetil, ovat tarkoitettuja vain tilapäiseen käyttöön, pitkäaikaiskäytössä ne voivat aiheuttaa tasapainohäiriöitä.

Ja kyllä, useat potilaat pärjäävät ilman minkäänlaista lääkitystä, kun tauti on saatu tasapainoon ja elämäntavat järjestettyä niin, etteivät ne käynnistä oireilua uudelleen.”

II.

Voiko Menieren tauti parantua kokonaan?

Lääkäri vastaa:

“Nykytietämyksen mukaan taudin oireet voivat rauhoittua täysin, mutta taipumus siihen säilyy eliniän, ts. oireet voivat tiettyjen laukaisevien tekijöiden vaikutuksesta aktivoitua uudelleen.

Useat potilaat pärjäävät ilman minkäänlaista lääkitystä, kun tauti on saatu tasapainoon ja elämäntavat järjestettyä niin, etteivät ne käynnistä oireilua uudelleen.”

Yhdessä parempi elämä!

**Huimaus- ja
Meniere-liitto**

YRSEL- OCH MENIERE-FÖRBUNDET